

Sygn. akt VII U 1389/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 lutego 2017 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Wiesława Szulczewska

Protokolant: st. sekr. sądowy Katarzyna Busz

po rozpoznaniu w dniu 7 lutego 2017 r. w Gdańsku

sprawy K. B. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania K. B. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 30 czerwca 2016 r. nr (...)

I. zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje ubezpieczonemu K. B. (1) prawo do emerytury od dnia 1 kwietnia 2016r.,

II. nie stwierdza odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Sygn. akt VII U 1389/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 30 czerwca 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił ubezpieczonemu K. B. (1) prawa do emerytury z powodu niespełnienia przez wnioskodawcę przewidzianych przepisami prawa przesłanek – tj. nielegitymowania się przez ubezpieczonego wymaganym okresem składkowym i nieskładkowym w wymiarze co najmniej 25 lat na dzień 1 stycznia 1999 roku oraz 15–letnim stażem pracy w szczególnych warunkach. Uzasadniając swoje stanowisko organ wskazał, że nie uznał wnioskodawcy okresu zatrudnienia od 10 lutego 1986 roku do 31 sierpnia 1989 roku z tytułu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w P. jako pracy wykonywanej w szczególnych warunkach wobec okoliczności, iż świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 6 grudnia 2012 roku wystawione przez przechowawcę dokumentów nie stanowi dowodu w sprawie oraz nie zaliczył do ogólnego stażu pracy okresu od 01.09.1989 r do 31.12.1990 r. w (...) „ K. „ spółka z o.o. , bo spółka ta składała deklaracje bezimiennie za zatrudnionych pracowników dopiero od stycznia 1991 r.

Odwołanie od powyższej decyzji wywiódł ubezpieczony K. B. (1) wskazując, że w okresie zatrudnienia od 10 lutego 1986 roku do 31 sierpnia 1989 roku świadczył pracę w szczególnych warunkach. W tym względzie odwołujący przedstawił kserokopie dokumentów wystawionych przez przechowawcę akt (...) Sp. z o.o. w G. z uwagi na fakt, iż zatrudniający ubezpieczonego w spornym okresie zakład pracy nie istnieje. Nadto K. B. (1) podniósł, że w okresie od 1 września 1989

roku do 31 stycznia 1992 roku pracował w Przedsiębiorstwie Usługowo- (...) Spółce z o.o. w P. na stanowisku ślusarza-montera, na dowód czego załączył świadectwo pracy.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie podtrzymując argumentację zaprezentowaną w treści zaskarżonej decyzji. Z kolei ustosunkowując się do niezaliczonego okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie Usługowo- (...) Spółce z o.o. w P. organ rentowy podniósł, że zebrane dokumenty potwierdzają zatrudnienie jedynie w okresie od 1 stycznia 1991 roku do 31 stycznia 1992 roku, gdyż dopiero od 1 stycznia 1991 roku spółka ta składała deklaracje bezmienne, co potwierdza wykonywanie przez powoda pracy od tej daty.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony K. B. (1) urodzony w dniu (...), w dniu 25 kwietnia 2016 roku złożył w organie rentowym wniosek o emeryturę.

W toku postępowania przed organem rentowym na dzień 01 stycznia 1999 r. ubezpieczony udowodnił 23 lata, 10 miesięcy i 26 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w tym 12 lat, 7 miesięcy i 8 dni pracy w szczególnych warunkach. Organ rentowy nie uznał okresu zatrudnienia od 10 lutego 1986 roku do 31 sierpnia 1989 roku z tytułu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w P. jako pracy wykonywanej w szczególnych warunkach wobec jej niewłaściwego udokumentowania oraz zatrudnienia w okresie od 1 września 1989 roku do 31 grudnia 1990 roku w Przedsiębiorstwie Usługowo-Produkcyjnym (...) w P. z uwagi, iż pracodawca nie zgłaszał pracowników do ubezpieczenia przed styczniem 1991 roku.

W dniu 12 stycznia 2014 r. wnioskodawca skończył wymagany przepisami prawa wiek 60 lat.

Zaskarżoną w toku przedmiotowego postępowania decyzją z dnia 30 czerwca 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił ubezpieczonemu K. B. (1) prawa do emerytury z powodu niespełnienia przez wnioskodawcę przewidzianych przepisami prawa przesłanek – tj. nielegitymowania się przez ubezpieczonego wymaganym okresem składkowym i nieskładkowych na dzień 1 stycznia 1999 roku oraz 15 – letnim stażem pracy w szczególnych warunkach.

okoliczności bezsporne, vide: akta rentowe: wniosek o emeryturę – k. 1-8, decyzja pozwanego z dnia 30 czerwca 2016 r. – k. 46, karta przebiegu zatrudnienia – k. 45

Ubezpieczony był zatrudniony w Stoczni (...) S.A. w G. (od dnia 29 kwietnia 2011 roku zmiana nazwy na (...) S.A w G.):

- w okresie od 2 sierpnia 1971 roku do 31 grudnia 1971 roku na stanowisku ślusarza (przy pracach wykonywanych bezpośrednio przy budowie i remoncie statków na stanowiskach znajdujących się na tych statkach, pochylniach, dokach i przy nabrzeżach; wskazane w wykazie A rozdziale III pod pozycją 90 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze., Dz. U. Nr 8, poz. 43 oraz w dziale III pod pozycją 90 w punkcie 46 zarządzenia nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30 marca 1985 roku w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu hutnictwa i przemysłu maszynowego, Dz. Urz. MG nr 1-3, poz. 1);

- w okresie od 1 stycznia 1972 roku do 31 lipca 1977 roku na stanowisku montera ślusarskiego wyposażenia okrętowego (przy pracach wykonywanych bezpośrednio przy budowie i remoncie statków na stanowiskach znajdujących się na tych statkach, pochylniach, dokach i przy nabrzeżach; wskazane w wykazie A dziale III pod pozycją 90 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze., Dz. U. Nr 8, poz. 43 oraz w dziale III pod pozycją 90 w punkcie 25 zarządzenia nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30 marca 1985 roku w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu hutnictwa i przemysłu maszynowego, Dz. Urz. MG nr 1-3, poz. 1);

dowody: świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach albo w szczególnym charakterze – k. 9 akt rentowych

Ubezpieczony był zatrudniony w Fabryce (...) w P.:

- w okresie od 17 października 1977 roku do 5 kwietnia 1978 roku; zatrudnienie ustało na mocy porozumienia stron;

- w okresie od 28 lipca 1978 roku do 31 maja 1984 roku; zatrudnienie ustało na mocy wypowiedzenia umowy o pracę przez ubezpieczonego.

K. B. (1) w ramach zatrudnienia wykonywał prace bezpośrednio przy przetwórstwie azbestu prace ślusarskie przy spalarkach okrętowych z płyt azbestowych oraz tunelach grzewczych i autoklawach – materiały izolacyjne włóknina azbestowa – na stanowisku ślusarza, wskazanym w wykazie B dziale IV poz. 1 wykazu stanowiącego załącznik do zarządzenia Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego nr 3 z dnia 30 marca 1985 roku w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu hutnictwa i przemysłu maszynowego, któremu podlegały zakłady przemysłu okrętowego.

dowody: dokumenty zawarte w aktach rentowych: świadectwo pracy – k.9; świadectwo pracy – k. 10; świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze – k. 13; pismo z dnia 2 czerwca 2016 r. – k. 43; świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze – k. 43

Poza powyższymi okresami pracy w szczególnych warunkach K. B. (1) był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w P. w okresie od 10 lutego 1986 roku do 31 sierpnia 1989 roku na stanowisku ślusarza wykonującego prace na wysokości, wymienionym w wykazie A dziale V p.5 załącznika Nr 3 do zarządzenia Nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1 sierpnia 1983 roku w sprawie wyboru stanowisk pracy w zakładach pracy nadzorowanych przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Wspomniany zakład pracy został zlikwidowany, zaś dokumentacja z akt osobowych pracowników jest przechowywana przez (...) Sp. z o.o. w G..

dowody: zeznania świadka Z. D. – k. 26-27 (zapis na k. 29); zeznania świadka R. P. – k. 27 (zapis na k. 29); zeznania ubezpieczonego K. B. (1) – k. 27 (zapis na k.29); dokumenty zawarte w aktach rentowych: informacja z dnia 12 października 2015 r. – k. 14; kopia umowy o pracę – k.15; kopia oświadczenia z dnia 3 stycznia 1987 r. – k.16; kopia wniosku – k.17; kopia skierowań – k.18,19; kopia oświadczenia – k. 20

W okresie od 1 września 1989 roku do 31 stycznia 1992 roku ubezpieczony był zatrudniony w Przedsiębiorstwie Usługowo- (...) Sp. z o.o. w P. na stanowisku ślusarza-montera. K. B. (1) wykonywał te same czynności, co w ramach zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w P., a zatem prace w warunkach szczególnych.

dowody: zeznania świadka Z. D. – k. 26-27 (zapis na k. 29); zeznania świadka R. P. – k. 27 (zapis na k. 29); zeznania ubezpieczonego K. B. (1) – k. 27 (zapis na k.29); świadectwo pracy – k.49 akt rentowych

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentacji zgromadzonej w aktach sprawy w tym aktach osobowych wnioskodawcy oraz w aktach ubezpieczeniowych pozwanego organu emerytalnego, których prawdziwość i rzetelność nie była przez żadną ze stron kwestionowana. Sąd również nie znalazł podstaw do podważenia jej wiarygodności z urzędu.

Podstawę ustalenia stanu faktycznego stanowiły także zeznania świadków: Z. D. i R. P. oraz samego ubezpieczonego bowiem korespondowały z pozostałym uznanym za wiarygodny materiałem dowodowym. W szczególności

podkreślenia wymaga, że zgromadzimy w sprawie materiał dowodowy w tym zeznania wzajemnie się uzupełniając, stworzyły spójną całość.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

W świetle poczynionych ustaleń faktycznych odwołanie skarżącego zasługuje na uwzględnienie.

Przedmiotem niniejszego postępowania była kwestia ustalenia prawa ubezpieczonego do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach.

Wyniki przeprowadzonego przez Sąd postępowania dowodowego wykazały, że wnioskodawca legitymuje się zarówno wymaganym 15-letnim stażem pracy w szczególnych warunkach, jak i wymaganym okresem składkowym i nieskładkowym wynoszącym co najmniej 25 lat, co sprawia, że stanowisko organu emerytalnego odmawiające wnioskodawcy prawa do wcześniejszej emerytury, nie jest słuszne.

Ogólne zasady nabywania prawa do emerytury dla ubezpieczonych urodzonych po 1948 r. zostały uregulowane w treści art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2015, 748j.t.), zgodnie z którym ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, tj. spełniają łącznie następujące warunki na dzień 01 stycznia 1999 r. :

- 1) legitymują się okresem zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż: 65 lat - dla mężczyzn, 60 dla kobiet,
- 2) mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej: 25 lat dla mężczyzn, 20 dla kobiet,
- 3) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Należy także zaznaczyć, iż dla uzyskania uprawnień do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym wymagane jest osiągnięcie wskazanego w przepisach wykonawczych wieku, a także przepracowanie określonej ilości lat w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze.

Aktem wykonawczym, do którego odsyła ustawa o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jest rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Stosownie do treści § 4 tego rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli na dzień 1 stycznia 1999 r. spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W wykazie A – prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego – stanowiącym załącznik do rozporządzenia w dziale V (prace w budownictwie i przemyśle budowlanym) pod poz. 5 wskazano prace przy montażu konstrukcji metalowych na wysokości, które to ubezpieczony wykonywał w spornych okresach zatrudnienia od 10 lutego 1986 roku do 31 sierpnia 1989 roku oraz od 1 września 1989 roku do 31 grudnia 1990 roku tak w Przedsiębiorstwie (...) w P., jak i w Przedsiębiorstwie Usługowo- (...) Sp. z o.o. w P..

Dodatkowo wskazać należy, iż zgodnie z przepisem § 2 ust 1 i 2 powołanego wyżej rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy natomiast, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy (§ 2 ust. 2).

Trzeba jednak zwrócić uwagę, że zgodnie z utartą praktyką i orzecznictwem w postępowaniu przed sądem, okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przewidziane rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze mogą być ustalane także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia z zakładu pracy (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., III UZP 6/84 oraz uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r. III UZP 48/84), a więc wszelkimi dopuszczalnymi przez prawo środkami dowodowymi.

Zdaniem organu rentowego ubezpieczony na dzień 1 stycznia 1999 r. udokumentował okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze 23 lat 10 miesięcy i 26 dni, nie jest członkiem OFE, a w dniu 12 stycznia 2014 roku ukończył wymagany prawem wiek 60 lat. Nie udokumentował natomiast na dzień 1 stycznia 1999 r. wymaganych 15 lat pracy w szczególnych warunkach oraz 25 lat okresu składkowego i nieskładkowego.

W ocenie Sądu wynik przeprowadzonego w sprawie postępowania dowodowego daje jednak podstawę do stwierdzenia, iż ubezpieczony legitymuje się wymaganym przez prawo zarówno 15- letnim okresem pracy w warunkach szczególnych, jak również 25 latami okresu składkowego i nieskładkowego.

Zdaniem Sądu Okręgowego zaoferowany w toku postępowania materiał dowodowy w postaci dokumentacji znajdującej się w aktach osobowych oraz zeznających w sprawie świadków i samego ubezpieczonego potwierdził ponad wszelką wątpliwość że w okresie od 10 lutego 1986 roku do 31 sierpnia 1989 roku oraz od 1 września 1989 roku do 31 grudnia 1990 roku w trakcie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w P. oraz w Przedsiębiorstwie Usługowo- (...) Sp. z o.o. w P.. ubezpieczony zajmował się spawaniem oraz montażem konstrukcji metalowych na wysokości – tj. wykonywał pracę określoną pod poz. 5 działu V wykazu A stanowiącego załącznik do cytowanego powyżej Rozporządzenia Rady Ministrów.

Nie bez znaczenia dla istoty zapadłego w sprawie rozstrzygnięcia pozostaje fakt, że w dokumentacji obrazującej sporny okres zatrudnienia (m. in. w wystawionym przez przez wspomnianych pracodawców świadectwie pracy oraz umowie o pracę) zajmowane przez wnioskodawcę stanowisko było określane mianem spawacza i spawacza-montera.

Stanowczego podkreślenia wymaga fakt, że skarżący niewątpliwie posiadał uprawnienia legitymujące go do wykonywania tego typu pracy.

Powyższe w pełni koresponduje z zeznaniami wnioskodawcy oraz powołanych w sprawie świadków, którzy zgodnie przyznali, że w uwzględnionych w toku niniejszego postępowania przez Sąd Okręgowy okresach ubezpieczony zajmował się spawaniem a później montażem elementów konstrukcji hal i nie wykonywał innych rodzajowo czynności.

Ubezpieczony i świadkowie przekonująco i logicznie wyjaśnili w jaki sposób zmienili pracodawcę z B. na K. , był to okres zmiany ustroju i na bazie dotychczasowych przedsiębiorstw państwowych powstawały nowe firmy (...) wykonywał tego samego rodzaju prace co B. i ubezpieczony w dotychczasowej hali B. nadał spawał konstrukcje stalowe , a później zajmował się ich montażem .

Miał umowę o pracę , w książeczce ubezpieczeniowej K. poświadczał mu uprawnienia do świadczeń leczniczych , w roku 1990 korzystał ze zwolnień lekarskich , po zakończeniu zatrudnienia K. wystawił świadectwo pracy z faktycznym okresem zatrudnienia od 01.09.89 r.

Ubezpieczony nie miał wiedzy , ani w tamtym okresie możliwości sprawdzenia , że spółka (...) dopiero od 1.01.1991 r. zgłosiła pracowników do ubezpieczenia społecznego .

Nie mogą więc obciążać go negatywne konsekwencje zaniedbań K. i należy do ogólnego stażu pracy, jak i do stażu pracy w warunkach szczególnych zaliczyć mu okres pracy wskazany w świadectwie pracy od 1.09.1989 r. do 31.01.1992 r.

Po zaliczeniu okresu pracy w (...) sp. z o.o. ogólny staż pracy ubezpieczonego na dzień 31.12.1998 r. wynosi 25 lat 2 miesiące i 26 dni.

Do okresu pracy w warunkach szczególnych należy doliczyć ubezpieczonemu okres od 10.02.1986r do 31.08.89 3 lata 6 miesięcy 22 dni oraz okres pracy w (...) spółce z o.o. 1.09.89- 31.12.90 1 rok i 4 miesiące, co po zsumowaniu z uznanym przez ZUS okresem 12 lat 7 miesięcy i 8 dni daje 17 lat i 6 miesięcy pracy w warunkach szczególnych spawacza i monterka konstrukcji stalowych wykonującego prace na wysokości.

Należy wskazać, że świadkowie Z. D. i R. P. stanowią dla Sądu wiarygodne osobowe źródło dowodowe bowiem jako współpracownicy skarżącego ze spornego okresu zatrudnienia z pewnością posiadają wiedzę w zakresie prac przez niego wykonywanych. Z treści ich zeznań jednoznacznie wynika, że w spornych okresach K. B. (1) świadczył pracę na stanowisku spawacza i monterka konstrukcji stalowych.

Tym samym wnioskodawca spełnił przesłanki niezbędne do nabycia dochodzonego świadczenia. Zsumowanie okresów uwzględnionych przez organ rentowy oraz spornych, wskazanych w ramach rekonstrukcji stanu faktycznego sprawy powoduje uznanie, iż ubezpieczony K. B. (1) spełnił przesłankę legitymowania się 15-letnim okresem pracy w warunkach szczególnych, a także przesłankę 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych.

W konkluzji, z wyżej przytoczonych względów Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w związku z cytowanymi wyżej przepisami, zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego z dnia i przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach od dnia 1 kwietnia 2016 roku, tj. od miesiąca w którym złożył wniosek, zgodnie z dyspozycją art. 129 ust. 1 ustawy.

Ponadto działając na podstawie art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Sąd wnioskując a contrario, nie stwierdził odpowiedzialności pozwanego organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, mając na uwadze fakt, że dopiero wynik przeprowadzonego w sprawie postępowania dowodowego pozwolił na miarodajne ustalenie charakteru pracy wykonywanej w spornym okresie przez ubezpieczonego.

SSO Wiesława Szulczewska